Издава
ВОСТОК
Мирко и Танче Живкови 124 Битола.
E-mail: vostok.publishing@gmail.com
www.vostok.mk

Одговорен уредник
Михајло Свидерски

Лектура
Весна Грозданова

Техничка обработка
Весна Свидерска

Рецензенти
Славица Гаџова Свидерска
Бобан Карапејовски

Печати
Графо Пром

Тираж 200

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
82:[159.923.2:316.72
159.923.2:316.72
ЈАНЧЕСКА, Маријана
Синдромот обезгласеност / Маријана Јанческа. - Битола : Восток, 2019. - 105 стр. ; 21 см
Библиографија: стр.97-102
ISBN 978-608-4885-32-0
а) Книжевност - Личен идентитет - Невклопеност во културна средина б) Личен идентитет - Невклопеност во културна средина
COBISS.MK-ID 110413578

МАРИЈАНА ЈАНЧЕСКА

СИНДРОМОТ ОБЕЗГЛАСЕНОСТ

9. Foucault, Michel (1984). *Of Other Spaces, Heterotopias.* Architecture, Mouvement, Continuité 5.
10. Furnivall, J.S. (1944). *Netherlands India: A study of Plural Economy*, Cambridge: Cambridge press.
11. Gadamer, (1975).*Wahrheit und Methode*, Tübingen: Mohr.
12. Grbić, J. (1994). *Mnogostrukiidentitet: primjerHrvata u Madjarskoj*, Zagreb: StudiaethnologicaCroatica, vol. 6.
13. Halberstam, Judith (1998). *Female Masculinity*,Duke: Duke University Press.
14. Hauzer, Arnold*(1985)*. *Sociologijaumetnosti*, Zagreb.
15. ILIC. M. (1983) *Sociologijakulture i umetnosti*, Beograd: Naucnakniga.
16. Kaplan, Caren (Spring 1987). *Deterritirializations: The Rewriting of Home and Exile in Western Feminist Discourse*, Cultural Critique 6.
17. Kundera,Milan(1982). *Knjigasmijehaizaborava*, Zagreb: CZH.
18. Kristeva, Julija (1989). *Mociuzasa. Ogled o zazornosti*, Zagreb: ITP Naprijed.
19. Moren,Edgar(1989). *KakomislitiEvropu*,Sarajevo: Svetlost.
20. Mulvey, L. (1975). *Visual Pleasure and narrative Cinema*, Screen 16, 3:6-18.
21. Pervic, Muharem (1979). *Dodze mi da poludim*, Delo: br. 10.
22. Petrović, D. (2006).*Anatomijaidentiteta, Teorijskoproblematiziranjeidentiteta*, Zagreb: Etnoloskaistrazivanja, vol.1, No.11.
23. Parsons,Talcott and Shils,Edwardeds. (1951). *Toward a general theory of action*, New York: Harper & Row.
24. Ten, Hipolit (1954). *Studijeieseji*, Beograd:Kultura.
25. TYLOR,B.E. (1971) *Primitive Culture*, Holt, New York, цитираноспоред: Baldridge J. Victor (1975).*Sociology - A Critical Approach to Power, Conflict, and Change*,New York:John Wiley and Sons.Inc.
26. Veler, H. Ulrih (2002). *Nacionalizam*. Novi Sad: Svetovi.
27. Wirth, L (1945).*The Problem of MinorityGroups*, in RalphLinton (ed.), *The Science of Man in the World Crisis*, NewYork:Columbia University Press.

КОН МОНОГРАФСКИОТ ТРУД *СИНДРОМОТ ОБЕЗГЛАСЕНОСТ*

Звукот не е глас. Или барем – не е гласност. Да си гласен, не значи да произведуваш звук, туку да артикулираш мислење, став, да бидеш во состојба на рамноправност, на субјектност. Наспрема тоа, веројатно *обезгласеноста* претполага објектност или, уште полошо, и берѓаевски, објективираност. Или, како утеха: таков третман, иако објективна стварноста би налагала поинакво поведение и восприемање на предметот на нашиот интерес. Поставувајќи ги контурите во овие димензии, односно поставувајќи го овој ракурс за поглед врз ракописот на Маријана Јанческа, адаптирана магистерска работа во монографски труд, одбранета на Институтот за литература, извлекуваме неколку суштински важни параметри, кои се differentia-specifica на авторскиот израз и мисла на авторката, преку кои тој – имено, трудот – се самопредлага за печатење во одделна монографија. А, кога нешто ќе го добие предзнакот *синдром*, тогаш неговата разработка преку општата методологија на научното истражување е нужност, која самата од себе ќе се појави и ќе се наметне. Трудот на Јанческа се обидува да го дефинира *синдромот обезглесеност*, да го стави во рамките на културологијата, односно културолошките студии: дали е тоа негативно конотирана појава, односно производ на невклопувањето во актуелниот просторен и мигновен контекст (или конструкт) или, пак, се работи за нешто сосема друго. Корпусот врз кои се крепат заклучоците на Јанческа се заснова на романи и раскази од македонски автори, што значи фокусот е ставен на македонската културна сцена. Во еден момент во хипотезата на авторката забележуваме преплетување со *другоста*, односно поставената теза „дека дека моноцентричните култури ја исклучуваат хибридноста и синдромот наобезгласеност се јавува како замена за другите/различните коишто тука се конструирани неповолно или се сосема непознати и табуизирани", за-

дира и во некои други мошне актуелни аспекти (и во нашето општество) на поставување на Едниот vis-à-vis Другиот и нивниот меѓусебен однос; ако тој однос добие хиерархиска линија на надреденост и подреденост, во хипотаксичните односи, exdefinitione,ќе се појави некој без глас во доволна мера, *обезгласен*. Темата е мошне малку обработувана, особено во македонската литературна и културолошка научна мисла. Поради тоа и акцентот на дефинирањето на поимот и извлекувањето на главните пунктови, кои претставуваат одлика на овој *синдром*. Јанческа го поставува и прашањето што произлегуваат од тезата за негативната конотираност на синдромот во просторно-временскиот континуум: Кои се механизмите со кои субјектот се заштитува од негативните ефекти? Како што е вообичаено во науката (по поширока смисла) последниве десетлетија, приодот е интердисциплинарен: се користат и интерпретативните методи на теоријата на литературата, културолошките алатки, имагологијата...

Бобан Карапејовски

СОДРЖИНА

ВОВЕД........7

1. ИДЕНТИТЕТ И КУЛТУРА........11

2. КУЛТУРНИ ХИБРИДИ........25

3. ОБЕЗГЛАСЕНОСТ ВО ЛИТЕРАТУРАТА........37

4. ЕТНИЧКИ ДИФЕРЕНЦИЈАЦИИ........73

5. НАЦИОНАЛНИ ДИФЕРЕНЦИЈАЦИИ........83

6. РОДОВИ ДИФЕРЕНЦИЈАЦИИ И ИДЕНТИТЕТ НА ПОЛОВИТЕ........89

ЗАКЛУЧОК........99

БИБЛИОГРАФИЈА........102

КОН МОНОГРАФСКИОТ ТРУД *СИНДРОМОТ ОБЕЗГЛАСЕНОСТ*........107